

بزماریکی دەستوری

خالیید مهجید فەرەج

دوای ئەوەی لیژنەى کیتابەتى دەستور رێک کهوتن لەسەر رەشەنوسى (واتا پرۆژەى) دەستورى ھەمیشەى بۆ عێراق. سوننە مەزھەب ھاتنە سەختى خەتى تەلەفۆن و فەرموویان عەفون، ئەو گەلەلەپەمان قبول نیه. یەکیک لەو بەھانانەى که گرتویانە ئەوەیە، کوردو شیعە ئەیانەوئى قانونى ئیجتىساسى بەعس، واتا لە گریژەنە دەرھینانى ئەو حیزبەى که لە 1963 وە عێراق بە ئاگرو ئاسن بەرپۆە ئەب، لە دەستورى ھەمیشەى عێراق دا، وەکو مادەىەکی قانونى نوسرابى. ئەوان ئەلین بەعس وەکو فیکر شتیکی خراب نیه راستە لەمومارەسەیا برەک خراب دیار بوو بەلانەکی ئەویش بەھۆى سەدام حوسەینەووە بوو. ئەگینا خۆى لەخۆیا پەپرەویکە نەک ھەر بۆ عەرەب بەلکو بۆکوردیش که لەگەلمان لەم وەتەنى عەرەبیه گەورەیا ئەژین کەلکی زۆرە. دوای مەشت و مپریکی زۆر ریککەوتن لەسەر ئەوەى که تەنھا بەعسى سەدامى قەیەغە بیت. تائیرە شتیکی ئاساییە مادامیکی ئیمەى کوردو شیعەو سوننە وارێک کەوتوین کە ھەموو بریارەکان ئەوەى پەیوەندى بە دروست کردنەووە مۆستەقبەلى دەولەتى عێراقەووە ھەیه بە شیوہى کۆمپرۆمايز واتا تەوافوق بیت، فەلەبەر ئەووە ناكرى نوینەرانی کورد لەسەر ئەو کۆمپرۆمايزە سەرکۆنە بکرین چونکیکم لە ھەوہلى دەقینەووە ئیتفاقەکە واکراوہ، وەکو ھیمنى شاعیرش ئەلئ لەناو کوردا نەبووہ ئیتفاق شکینى، جائیتز ھەر چیهک لەوبارەیهووە بلین زیادەیه. بەلام بەرپۆزان ئایا کورد وەکو عەھدو پەیمان نەشکینە، ئەى توخوا لەشەرم و ھەیايا چۆنە؟ پیم نالین بەچ روویەکەووە وەفدى کوردستان لە لیژنەى دەستور داوای ریشەکیش کردنى بەعس ئەکا، ئەووە ئیمە نین نەوہک ھەر عافوی عاممان بۆ بەعيسان و ئەنفال چیان دەرکرد بەلکو نەشمان ھیشت ھیچ دەم رووتیک لە عایلەى قوربانیانى دەستیان، لە گول کالتریان پى بلئ، نەخیر باشتريش و باشتريش ملک و بەرزترین مەنسەبیشمان پى داوون. و خۆ ئەگەر عەرەب لەبەر ئەووە ببوون بە بەعسى و موخابەرەت و ئەمن چونکە ئەو حیزبە شیعارەتى بریقەدارى لەمەر بەرز راگرتن و سەعادەتى نەتەوہى عەرەبى ھەلبېبوو، ھەر بۆیەش رپى تى ئەچى ئەوان بلین بمانبوورن ھەلخەلتابووین، ئەى جاش و خۆ فرۆش و بەعسیە کوردەکان پاساویان چى بوو خۆ بەعس بە شیعارو بەعەمەلییش کوردى بەچەن پلیکانەیهک لە خوار ھەیاناتەووە دانابوو، ئەى بۆ ئەم حیزبانەى کە وەکو خۆیان ئەلین ریشیان لە کوردایەتى و سیاسەتا سپى کردووە. لە پيشا لە کوردستان ریشەى فیکرو پەفتارى بەعسیان نەکیشا تاوہکو دواتر بەدنگیکى دلیرەوہ بیان توانیا نەسیحەتى جیران و میرانیان لەو بارەوہ بکردایە، ھەرچەندە ھەم نیه نەسیحەتى مندالیکیش بکەم، بەلام وەكى دەرین ئەگەر مالت لە شووشەبوو باش نیه بى حیساب بەردان بەاوى، لەکویش لەناو دەستورى!